

Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu záverečného účtu za rok 2012

V zmysle § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Vranov nad Topľou za rok 2012. Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu som spracovala na základe predloženého návrhu záverečného účtu mesta Vranov nad Topľou za rok 2012.

Pri spracovaní stanoviska k záverečnému účtu za rok 2012 som vychádzala z dvoch hľadísk :

A/ Splnenie zákonnosti predloženého návrhu záverečného účtu mesta Vranov n.T. za rok 2012 podľa ods. 5. § 9 zákona o obecnom zriadení

↳ súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu mesta Vranov nad Topľou za rok 2012 bol spracovaný v súlade so zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov . Návrh záverečného účtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v z.n.p. a zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p.

↳ dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

V súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb.o obecnom zriadení v z.n.p.a s § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol návrh záverečného účtu verejne sprístupnený na úradnej tabuli mesta a internetovej stránke mesta v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením .

↳ dodržanie povinnosti auditu zo strany mesta

Mesto v čase spracovania odborného stanoviska hlavnou kontrolórkou nemalo ešte overenú účtovnú závierku mesta za rok 2012 audítorom, resp. nebola hlavnej kontrolórke na vyžiadanie predložená. Povinnosť overiť účtovnú závierku v zmysle § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nie je časovo presne vymedzená a nie je určené, že overenie účtovnej závierky audítorom je súčasťou záverečného účtu mesta . Pri overovaní účtovnej závierky však audítor overuje tiež hospodárenie podľa rozpočtov, hospodárenie s ostatnými finančnými prostriedkami , stav a vývoj dlhu a dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania . V prípade závažných zistení audítorom, by toto malo vplyv na schválenie záverečného účtu mesta mestským zastupiteľstvom a preto považujem overenie účtovnej závierky audítorom a záverečný výrok za povinnú súčasť záverečného účtu.

B/ Náležitosti predloženého návrhu záverečného účtu

Podľa §16 ods.5 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy návrh záverečného účtu mesta obsahuje povinné náležitosti :

- ↳ údaje o plnení rozpočtu v členení podľa §10 ods.3 zákona č. 583/2004 Z.z. v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- ↳ bilanciu aktív a pasív
- ↳ prehľad o stave a vývoji dlhu
- ↳ údaje o hospodárení príspevkových organizácií v pôsobnosti mesta
- ↳ prehľad o poskytnutých zárukách podľa jednotlivých príjemcov
- ↳ údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti
- ↳ hodnotenie plnenia programov obce a programov vyššieho územného celku

ZOSTAVENIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Náležitosti návrhu záverečného účtu

Údaje o plnení rozpočtu boli spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v zmysle opatrenia MF SR, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Mesto postupovalo podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu mesta. V súlade s § 16 ods. 2 cit. zákona finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k subjektom, ktorým poskytlo prostriedky zo svojho rozpočtu. Ďalej usporiadalo finančné vzťahy k ŠR, štátnym fondom a k rozpočtu vyššieho územného celku.

Údaje o plnení rozpočtu

Finančné hospodárenie mesta Vranov nad Topľou sa riadilo vyrovnaným rozpočtom, ktorý bol schválený uznesením mestského zastupiteľstva č. 79 dňa 21. decembra 2011 v objeme 18 964,2 tis. €.

K 31.12.2012 mesto hospodárillo vrátane rozpočtov škôl a školských zariadení s právnou subjektivitou a Zariadenia pre seniorov následovne:

bežný rozpočet	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť
bežné príjmy	14 880,4	15 503,7	15 464,8
bežné výdavky	14 397,5	15 372,0	15 119,4
výsledok hospodár. - prebytok			+ 345,4

v tis.€

kapitálový rozpočet	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť
kapitálové príjmy	3 459,3	2 499,1	2 528,8
kapitálové výdavky	4 021,3	3 179,0	3 092,3
výsledok hospodár. - strata			- 563,5

v tis. €

rozpočet celkom	príjmy	výdavky	rozdiel
bežný rozpočet	15 464,8	15 119,4	+ 345,4
kapitálový rozpočet	2 528,8	3 092,3	- 563,5
výsledok - strata			- 218,1

v tis. €

Výsledok hospodárenia za rok 2012 je schodok vo výške - 218,1 tis. €.

(V zmysle §2 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa - „schodkom rozpočtu obce rozumie záporný rozdiel medzi príjmami rozpočtu obce a výdavkami rozpočtu obce „

bilancia(príjmy-výdavky)	- 218,1
finančné operácie príjmové	2 626,6
finančné operácie výdavkové	2 068,0
výsledok hospodárenia mesta	340,5

Výsledkom rozpočtového hospodárenia mesta za rok 2012 - zostatok zdrojov vo výške 340 507,46 € :

Rozpočet na rok 2012 bol zostavený ako schodkový; schodok rozpočtu bol naplánovaný vo výške 79,1 tis. €. Bežný rozpočet na rok 2012 bol zostavený ako prebytkový; prebytok rozpočtu bol naplánovaný vo výške 482,9 tis. €. Kapitálový rozpočet na rok 2012 bol zostavený ako schodkový; schodok rozpočtu bol naplánovaný vo výške 562,0 tis. €. Na vykrytie plánovaného schodku rozpočtu mesto plánovalo použiť prebytok bežného rozpočtu a návratné zdroje financovania .

Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2012 upravený rozpočtovými opatreniami v celkovej výške 1 657 777,- €, čo navýšilo plánovaný rozpočet mesta z 18 964 200,- € na výšku 20 621 977,- €.

Vývoj hospodárenia mesta Vranov nad Topľou za tri predchádzajúce roky :

Druh rozpočtu	Skutočnosť 2010	Skutočnosť 2011	Skutočnosť 2012
Bežné príjmy	12 457 418	13 704 883	15 464 845
Bežné výdavky	12 266 749	12 889 601	15 119 422
Rozdiel – prebytok	190 669	815 282	345 424
Kapitálové príjmy	3 497 940	3 622 188	2 528 825
Kapitálové výdavky	6 933 556	4 425 346	3 092 344
Rozdiel – schodok	-3 435 616	-803 158	-563 519
Výsledok za bežný a kapitálový rozpočet	-3 244 947	12 124	-218 096

Analýza zmien rozpočtu mesta za rok 2012:

a) pozitívne hodnotím postupný nárast zvyšovania bežných príjmov v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi , čo v konečnom dôsledku bude mať pozitívny dopad aj na koeficient úverovej zaťažnosti mesta

b) negatívne hodnotím, že sa nesplnil plánovaný ukazovateľ - prebytok bežného rozpočtu vo výške 482,9 tis. €

Plnenie rozpočtu príjmov

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové a nedaňové príjmy. Príjmy kapitálového rozpočtu predstavovali príjmy z predaja garáží a pozemkov. Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami zo ŠR a iných verejných rozpočtov.

Daňové príjmy v členení podľa druhu v r. 2012 nedosiahli ani v jednom plánovanú úroveň, čo možno hodnotiť negatívne. Výnos daňových príjmov **je nižší oproti rozpočtu o 307,3 tis. €,** čo predstavuje 5 % z plánovaného objemu výnosov.

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samosprávy zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu, ktorý bol dosiahnutý len vo výške 95 %, čo predstavuje výpadok v porovnaní so schváleným rozpočtom viac ako 285,5 tis. €. Výnos dane z nehnuteľnosti bol nižší oproti rozpočtu o 44,1 tis. €, dane za špecifické služby (pes, automaty, ubytovanie, záberové karty) bol nižší o 7,2 tis. € a miestny poplatok za komunálny odpad bol dosiahnutý na 94,6 %, čo predstavuje výpadok 27,2 tis. €.

Výnos z poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad je oproti roku 2011 vyšší o 39,5 tis. €, ale ***upozorňujem na skutočnosť, že výnos z poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad by postačoval na krytie bežných výdavkov na nakladanie s komunálnymi odpadmi, ale zatiaľ nepostačuje, nakoľko mesto používa poplatky bežného roka na likvidáciu záväzkov z predchádzajúceho obdobia. K 31.12.2012 mesto evidovalo voči spoločnosti Marius Pedersen záväzky vo výške 108 868,79 €.***

Zároveň negatívne hodnotím postup mesta, že pri zostavovaní rozpočtu neberie do úvahy záväzky voči dodávateľom z konca roka, a tak dochádza v nasledujúcom roku k výdavkom rozpočtu, ktoré nie sú rozpočtované. Z toho jasne vyplýva, že príjmy bežného roka tak nemôžu postačovať na plánované výdavky zahrnuté v rozpočte.

Nedaňové príjmy boli dosiahnuté v porovnaní s plánovanými príjmami vo výške 114 %, čo predstavuje nárast o 199,6 tis. €. Priaznivý vývoj v nedaňových príjmoch ovplyvnil zvýšený výber pokút a penále, príjem uhradených preddavkov za služby spojené s bývaním a príjem z tuzemských grantov. Výpadok kapitálových príjmov bol ovplyvnený tým, že v priebehu roka 2012 sa nezrealizovali projekty financované z prostriedkov EÚ a mesto v dôsledku toho neobdržalo nenávratné finančné príspevky.

Priamu súvislosť s napĺňaním príjmovej časti rozpočtu mesta má aj úroveň pohľadávok mesta, ktorá je k 31.12.2012 vo výške 446 207,- €, čo je v porovnaní s rokom 2011 predstavuje nárast o 19 tis. €.

Mesto evidovalo k 31.12.2012 záväzky **celkom** vo výške **14,8 mil. €**, čo je o 1 297 146,- € menej ako k 31.12.2011. Napriek tomu ide o ukazovateľ, ktorému je potrebné venovať zvýšenú pozornosť. ***Celková výška záväzkov mesta dosiahla úroveň 96% skutočných bežných príjmov za rok 2011.*** Najväčší podiel na celkových záväzkoch majú dlhodobé záväzky (bankové úvery, nákup akcií FIN M.O.S, úver zo ŠFRB), ktorá je vo výške **84% z celkovej hodnoty záväzkov.**

Voči dodávateľom mesto evidovalo ku koncu roka 2012 záväzky vo výške **751 130,- €** (o 1 mil. € menej ako v r. 2011), čo možno hodnotiť pozitívne.

Na základe klesajúcej výšky záväzkov voči dodávateľom možno predpokladať, že ešte rok 2013 bude pre mesto obmedzujúci z dôvodu použitia plánovaných výdavkov zahrnutých v rozpočte a určených na bežný chod mesta. Pre zabezpečenie optimálnej ekonomickej kondície mesta je dôležité a nevyhnutné správať sa hospodárne a tiež vyvinúť maximálne úsilie na zabezpečenie zvýšeného nárastu bežných príjmov.

Finančné operácie

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu mesta a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu.

Finančné operácie uskutočnené mestom boli ovplyvnené hlavne čerpaním úverov súvisiacich s realizáciou projektov z európskych fondov a ŠFRB.

Bilancia aktív a pasív

Podľa predloženej súvahy k 31.12.2012 mesto eviduje na strane aktív majetok v zostatkovej hodnote 66 947 657,- €. V tejto hodnote nie je zahrnutý majetok zverený do správy rozpočtovým a príspevkovým organizáciám mesta.

V porovnaní s rokom 2011 sa priaznivo vyvíja stav u dlhodobého hmotného majetku, keď mesto zaviedlo do svojho majetku ukončené investičné akcie. Na strane pasív sa znížila hodnota z dôvodu zníženia záväzkov, čo možno hodnotiť pozitívne.

Tvorba a čerpanie peňažných fondov

Mesto malo v roku 2012 dva peňažné fondy (rezervný fond a fond rozvoja bývania) a sociálne fondy zamestnancov MsÚ a školstva, ktorých tvorbu a čerpanie upravuje osobitný zákon.

Prehľad o stave a vývoji dlhu

K 31.12.2012 predstavoval zostatok úverov výšku 11 942 148,83 €, z toho **bankové úvery** vo výške **7 145 301,26 €** a úvery zo ŠFRB vo výške **4 796 847,57 €**.

Zostatok úverov k 31.12.2012 bez úverov zo ŠFRB, ktorých splátky sú zahrnuté v cene nájomného za nájomné byty, predstavuje 46,2 % zo skutočne dosiahnutých bežných príjmov v roku 2011. Po odpočítaní úveru - Dexia Komunál Eurofondy vo výške 2 809 756,81 €, ktorý sa do úverovej zaťaženia nezapočítava, je výška úverov **4 335 544,45 €**, čo predstavuje **úverovú zaťaženosť** mesta vo výške **32,78 %** z bežných príjmov roku 2011. Po odpočte splátok istiny a úrokov z úverov zo ŠFRB, splátky z rozpočtu mesta predstavujú **3,93 %** skutočných bežných príjmov roku 2011.

Na základe takto vymedzených zákonných pravidiel mesto splňa a v minulosti vždy splňalo podmienky prijatia návratných zdrojov financovania.

V prípade očistenia bežných príjmov o účelové prostriedky štátu na prenesené kompetencie (úsek matriky, školstva, sociálnych služieb – Zariadenie pre seniorov, ŠFRB, hlásenie pobytu občanov a registra občanov, ochrany životného prostredia, dotácia na terénnu sociálnu prácu,

sociálne dávky – príspevky na stravovanie sociálne odkázaných žiakov, na školské potreby, na regionálnu zamestnanosť, chránené pracoviská úradu, účelové prostriedky od štátu na financovanie konkrétnych akcií) vo výške 8 024 tis. € , predstavuje úverová záťaž mesta 54 % z použiteľných bežných príjmov mesta za predchádzajúci rok.

*V súvislosti s pretrvávajúcim nepriaznivým vývojom rozpočtového hospodárenia mesta z dôvodu vyčíslenia hospodárskeho schodku a vysokej úrovne dlhodobých záväzkov oproti bežným príjmom , **opätovne neodporúčam** , tak ako aj v predchádzajúcich rokoch, , **zvyšovať dlhové záťaženie mesta, t.z. neodporúčam zo strany mesta prevziať akékoľvek ďalšie dlhodobé záväzkové povinnosti (úver, PPP projekty, odkúpenie pohľadávok , lízing a prevzatie iných záväzkov)**.*

*Z toho dôvodu , že sa pripravujú prísnejšie legislatívne podmienky pre prevzatie návratných zdrojov financovania obcami, t.z. zníženie percenta úverovej záťaže, očistenie bežných príjmov o účelové prostriedky , zníženie limitu ročných splátok a rozšírenie okruhu poskytovateľov návratných zdrojov financovania , **chcem upozorniť na opatrnosť a prísnejšie a racionálnejšie posúdenie vstupu do finančných vzťahov.***

Údaje o hospodárení príspevkových organizácií

Mesto Vranov n.T. má k 31.12.2012 jednu príspevkovú organizáciu – Mestský dom kultúry. MsDK za rok 2012 dosiahol zisk vo výške 4 060,26,- €. V zmysle § 24 a § 25 zákona č.523/2007 o rozpočtových pravidlách verejnej správy , ak sa hospodárenie príspevkovej organizácie za bežný rozpočtový rok skončí so ziskom, tento je zdrojom tvorby rezervného fondu príspevkovej organizácie.

Prehľad o poskytnutých zárukách

Mesto poskytlo záruky formou založenia nehnuteľnosti alebo blanko zmeniek jednotlivým príjemcom podľa poskytnutých návratných zdrojov financovania. Jedná sa o : Prima banku ,a.s. Žilina, ŠFRB Bratislava , VUB Bratislava , Sario a MV aRR.

Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti

Podnikateľskú činnosť vykonáva 5 rozpočtových organizácií – školské jedálne s právnou subjektivitou a ŠJ pri ZŠ Kukučínova . Všetky podnikateľské subjekty dosiahli v roku 2012 hospodársky výsledok - zisk., ktorý zostáva v plnom rozsahu ako doplnkový zdroj ďalšieho rozvoja a skvalitňovania činnosti rozpočtovej organizácie.

Mesto Vranov n.T. na základe živnostenského oprávnenia vykonáva podnikateľské činnosti: reklamné a propagačné služby, ubytovacie služby a organizovanie spoločenských , športových a kultúrnych podujatí. Z tejto **podnikateľskej činnosti** mesto vykázalo hospodársky výsledok - **stratu vo výške 33 700,- € (r. 2011 - strata 18 375,- €, r. 2010 – strata 13 635,- €, r. 2009 – strata 11 952,- €)**. Vytváranie straty z tejto činnosti má narastajúci trend, pričom najvyššiu položku v nákladoch podnikania mesta tvoria mzdové a odvodové povinnosti.

Opätovne odporúčam vykonať analýzu týchto činností a hľadať iné formy ich zabezpečenia , napr. ponukou MŠH na prenájom (poskytovanie ubytovacích služieb, organizovanie spoločenských, športových a kultúrnych podujatí pod.) .

Hodnotenie plnenia programov obce

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet na rok 2012 zostavený ako programový rozpočet; výdavky rozpočtu mesta boli rozvrhnuté do 15 programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy, prvky a projekty. Každý program má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom.

Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni zdôvodnenia plnenia jednotlivých programov mesta v číselnom vyjadrení - v tabuľkách, ako aj monitorovacej správe.

Záver

Návrh záverečného účtu Mesta Vranov nad Topľou za rok 2012 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 citovaného zákona.

Návrh záverečného účtu mesta Vranov nad Topľou za rok 2012 v zmysle § 9 ods. 2 zákona č.369/1990 o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol zverejnený na verejnú diskusiu dňa 14.5.2013 spôsobom v meste obvyklým, a to na úradných tabuliach mesta a internetovej stránke mesta.

Vo Vranove nad Topľou , máj 2013

Ing. Tužáková Mária
hlavná kontrolórka